

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Streisatate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 III.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Episcopul Dr. Miron E. Cristea.

Alesul și întăritul Episcop al Caransebeșului, Preasfinția Sa Dr. Miron E. Cristea, a fost chirotonit întru episcop Marți, a treia zi de Paști în catedrala metropolitană din Sibiu în decursul s. liturgii. Acest act de mare însemnătate în viața poporului nostru l-au săvârșit Esc. Sa Metropolitanul Ioan din Sibiu azistat de Episcopul Ioan al Aradului și de archimandriții Musta și Hamsea și de mulți protopopi. A cântat cu acest prilej corul bisericii S. Nicolae din Brașov condus de măiestru Dima. Sfințirea noului episcop s'a întâmplat după „Sfinte Dzeule”. După terminarea s. liturgii Esc. Sa Metropolitanul a adresat noului episcop o vorbire frumoasă, în firul căreia i-a predat cărja pastorală, dorindu-i, ca cu ea păscând turma lui Hristos să-și câștige cununa neveștejită a mării și să dobândească împreună cu turma sa cuvântătoare împărăția cea cerească.

După aceasta nou sfințitul episcop Miron a rostit o vorbire, care a înveselit și însuflețit inimele tuturor ascultătorilor. A vorbit așa, cum cu toții așteptam dela un arhieru român din zilele noastre. Iată între altele, ce promite, că va face noul arhieru:

A lumina clerul și poporul din eparhia ce mi-se încredințează, a ridica moralul și a întări disciplina bisericească pe toată linia și a desvolta toate terenurile și așezămintele bisericești-culturale și economice ale eparhiei; a echilibra și spori fondurile și fundațiunile centrale; a introduce o administrare ușoară și un control sever în administrarea tuturor averilor bisericești din parohii; cu un cuvânt a înainta în toate privințele interesele turmei mele; și mai presus de toate: a readuce în eparhia de D-zeu cercată a Severinului sfânta și de toți dorită pace, căci am convingerea că numai Duhul păcii este în stare a produce aceea atmosferă liniștită și sănătoasă, și aceea climă socială, în care biserica noastră, poporul nostru și toate instituțiunile lui, să se poată desvolta normal, să se poată spori și întări; și toate acestea în scopul mulță-

mirii vremelnice și a fericirii vecinice a credincioșilor miei.

Făgăduind însă, că — precum până acuma așa și de aci înainte — credința și legea strămoșească, limba și cultura românească, dragostea și înaintarea patriei străbune vor fi stelele conducătoare ale activității mele.

Deci totul ce-mi va sta în putință voi face pentru biserica mea, neamul meu și țara mea. Și, dacă bunul D-zeu îmi va ține mîntea și judecata nu mă voi abate nici pe viitor dela calea cinstită de bun Român, de convins ortodox și de credincios patriot, căci aceste forțe puternice m'au înălțat pe mine la o treaptă socială atât de însemnată.

Mă voi identifica deci în toate împrejurările, atât în bine cât și în rău cu adevăratele interese ale patriei noastre, ale bisericii mele, ale turmei mele și a poporului nostru.

Ar fi și un mare păcat strigător la cer, și totodată cea mai mare primejdie pentru biserica noastră națională română, dacă noi conducătorii firești ai poporului nostru, noi preoții mici și mari, noi arhierii, noi păstorii ne-am despărții vreodată de popor, de turma încredințată nouă de oameni și de D-zeu, de acel popor, care la toate ocaziile ne înconjoară cu atâta dragoste, cum un episcop nu mai găsește la nici un alt popor din lume, de acel popor din grația căruia și noi am devenit aceea ce suntem.

„Trebuie deci, ca să îmbrățișăm cu luare aminte toate trebuințele poporului nostru fie acelea religioase-bisericești, fie culturale-școlare, fie economice-materiale, fie artistice și sociale, fie patriotice și naționale, revărsând în toate aceste privințe asupra lui roadele muncii noastre neobosite, căci — întărindu-ne poporul nostru românesc, care după Maghiari e cel mai numeros în țară, — nu numai ne asigurăm existența noastră, ci întărim înșasi patria noastră ungară, care ne ocrotește vieța și avutul, și în fine întărim dinastia și tronul, la cari neamul nostru a ținut și va ține și în viitor cu credință ne-strămutată.

Și aceasta; iubiți ascultători, este o mare necesitate patriotică, pentru care suntem în drept a cere și a aștepta ajutorul înaltelor guverne și a organelor lor, și aceasta cu atât mai vârtos cu cât poporul nostru, — pe lângă virtuțile sale religioase — a dat în cursul veacurilor trecute dovezi de rare virtuți cetățenești, distingându-se în aducerea de jertfe pentru tron și patrie.”

Așa near plăcea să glăsuiească toți arhierii nostri și mai cu seamă așa ne-ar plăcea să facă capii bisericilor noastre. Noului episcop îi dorim tot darul și ajutorul lui D-zeu, ca să-și poată duce în îndeplinire frumoasele gânduri și promisiuni.

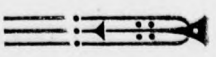

La aceasta sfințire au luat parte o mare mulțime de protopopi, preoți, învățători din toate părțile metropoliei, mulți fruntași ai vieții noastre culturale naționale și mulți țărani, făcând astfel din aceasta sfințire o adevărată sărbătoare.

După serviciu dumnezeesc arhierii au mers la reședința metropolitană unde în sala cea mare a reședinței, noul episcop a primit diferitele deputațiuni. Intre altele a fost și deputațiunea bisericii unite condusă de protopopul Togan, care și-a exprimat speranța, că noul episcop în toate lucrările sale să va folosi de mijloacele cari unesc pre Români. Noul Episcop în răspunsul său a accentuat, că a fost și va fi totdeauna bun Român și cu biserica unita va trăi în cele mai bune raporturi de prietinie.

Introducerea Episcopului Miron în scaunul Episcopesc al Caransebeșului va avea loc Duminecă în 8 l.c. între serbări frumoase.

Bunul D-zeu să-l țină la mulți fericiti ani și neamul nostru să fie învrednicit, să-și vază împlinite toate așteptările puse în noul Episcop.

Rap.

Cinstirea
sărbătorilor.

Suntem în toiul lucrului. Câmpul chiamă pre toți cei în stare, să-și pună toate puterile, ca să-l facă, să aducă roada. Puterea și hărnicia plugariului ajutate de darul și de binecuvântarea bunului nostru Părinte ceresc fac

să rodească pământul dând tuturor pâinea cea de toate zilele. Impărați și cerșitori, bogați și săraci toți de o potrivă au lipsă de roada pământului și dacă pământul nu dă roada, ori dă puțină, cu toții simțim lipsa. Tatăl nostru, carele este în ceriuri, așteaptă dela fiecare pământean, să muncească, fiecare în brazda sa.

O piedecă mare la lucru e deoparte lenea și beția, de altă parte mulțimea sărbătorilor, cari nu sunt puse de sfânta biserică ci de neștiința și nepriceperea și credința deșartă a poporului. Sfânta biserică ne poruncește »să ținem sărbătorile celea *alese legate*,« și apoi *a ales și a legat* vre-o câteva sărbători, cari ne aduc aminte de celea mai însemnate momente din viața Domnului Hristos și a preacuratei fecioare Maria și a lăsat să cinstim vre-o câte-va zile în pomenirea celor mai de frunte sfinți. Biserica când a făcut aceasta, a avut în vedere două lucruri: deoparte să ne aducem aminte de momentele însemnate, pe cari le serbăm și așa să ni le pună ca niște pilde înaintea ochilor noștri sufletești, de altă parte, ca în ele depărtându-ne de lucrul de toate zilele, să ne ridicăm mintea și sufletul la Dzeu. Dar biserică a știut bine, că oamenii trebuie să lucre, pentru ca să-și agonisască celea de lipsă pentru traiu, și așa a purtat grije, ca numărul sărbătorilor să nu fie prea mare. Numărul sărbătorilor l'a înmulțit însă nepriceperea și prostia omenească și azi avem o mulțime de sărbători *nealese și nelegate* chiar în vremea lucrului. Astfel de sărbători sunt *Pălia, Pantilimon, Precup,*

Marina, și alte multe pre cari nu le pomenesc, iar pre acestea le-am amintit, mai mult pentru că sunt chiar în mijlocul verii, când avem mai mare lipsă de zile de lucru. — Știu un sat, în care să serbează toate Joile dela Paști până la Rusale, — în alte părți apoi au alte zile de pierdut. Nu știu, de ce să mă mir mai tare, de nepriceperea poporului, ori de nepăsarea preoților în astfel de cazuri?!

Să socotim puțin pierderea cea mare, ce o avem din aceste sărbători. Pierderea cea dintâi e amânarea cu o zi mai departe a lucrului, ce trebuia făcut. Să punem, că în o familie sunt cinci oameni de lucru și să prețuim ziua fiecăruia numai 1 coroană, oare cât ne dă în vre-o 5—6 zile pierdute? Ne dă 25—30 cor. de persoană. Ce sumă ne dă pentru o comună, în care sunt d. e. 200—300 oameni în stare să lucre? Dar unde sunt mai mulți?! Dar va zice cineva, că și așa nime nu i-ar fi dat banii aceea în zilele amintite! Ba i le-ar fi dat pământul și poate și de zece ori mai mult! Sunt lucruri, cari dacă sunt lăsate pre ziua următoare, în multe cazuri avem pierderi mari: așa ar fi d. e. uscatul nutrețului, secerea, adunatul porlogilor de ovăs și alte. Calculeze cineva pagubele, pre cari le suferă o comună prin pierderea unei zi, când e vremea coasei, sau a secerii! Unde mai pui, că în unele zile nu putem lucra din cauza vremei. O zi de ploaie, sau o zi de sărbătoare în vremea secerii păgubește câte-o comună și două — trei mii de coroane.

O altă pierdere, ce ne-o aduce

mulțimea sărbătorilor, e pierderea morală. Dacă s'ar serba, cum să cade, ar mai trece. Dar la biserică nu merg oamenii, pentru că e sărbătoarea mică, merg însă la crăsmă, fiindcă nu-i iertat să meargă la câmp. Că ce folos ne aduce crăsmă în astfel de zile, nu mai pomenesc. Știm cu toții!

O pierdere însemnată e și aceea, că poporul începe a nu mai ști face deosebire între sărbătorile „*alese și legate*“, și între cele așezate de nepriceperea și prostia omenească.

Incepe poporul să pună în aceeași categorie Schimbarea la față și Pălia, ba prețuesc mai mult Pălia, fiindcă e «zi cu primejdie.»

Rugăm pre preoți și pre învățatori să lumineze poporul și să-i arete, ce să serbeze și cum să serbeze. Poporul românesc, dacă vrea să țină pași cu alte popoară, trebuie să prețuiască fiecare zi, fiecare oară, fiindcă în fiecare zi pierdută rămâne cu un pas îndărăpt pe calea înaintării. Timpul e ban, ne spune proverbul cu multă înțelepciune și de aceea trebuie să-l folosim bine.

Sfântul George.

Veniți iubitori de Mucenici
se laudam pe purtătorul de
biruințe Georgie (zicând)
pe lauda Capadochiei.

(*) A sosit, e aici, în sfârșit și acest praznic, tare și mult dorit de iubitori noștri plugari, că zău e mult și de astă toamnă, când te gândești: dela Crăciun ori dela Bobotează, până la Sf. George: să tot „*saie și scoboare*

Femeia credincioasă.

— Din vieța țărănească. —

Intr'un oraș trăiau doi negustori foarte bogați. Erau buni prietini între dâșii și trăiau mai bine ca frații. Și, cum erau înșurați, într'una din zile vorbind ei, ba de una, ba de alta, ajunseră cu vorba și despre credința femeiei. Unul zice că femeia e credincioasă, celalalt zicea că nu e. Și unul și altul aduceau fel de fel de probe. Cel care zicea că femeia e necredincioasă, la toată urma începu:

— Dragă prietino, eu voesc să prind rămășag cu tine, că femeia ta, care o crezi așa de credincioasă te va înșela. Ei, ce zici?...

— Ce să zic!... Știu că femeia mea nu e așa ușoară cum crezi tu și prin urmare mă prind pe ce vrei.

— Bine. Iată ce zic eu. Dacă te-oi rămânea să-mi dai toată averea ta, dacă nu, să-ți dau eu pe a mea.

— Fie așa cum zici.

— Bun!... Va să zică ne-am înțeles.

Atunci tu să pleci vre-o două zile de acasă și în timpul acesta, am să-ți aduc probe, ce fel de femeie ai.

— Bine!...

— A doua zi, des de dimineață, spui nevastei că are interese la alt oraș pentru vre-o două, trei zile pleacă de acasă.

În urma lui veni prietinel său, îmbrăcat cu hainele cele mai bune, bărbierit și pomăduț, ca toți ștregarii și cu o mulțime de lucruri, care de care mai bune și mai frumoase. Începu cu fel de fel de vorbe măgulitoare a lua pe femeie pe departe și a-i spune că tare frumoasă și că-i sfârăie inima când să gândește că a lui e o slăbitură și o urăciune. Apoi începu a se întinde cu șaga și a-i arunca câte o vorbă, prin care îi dădea a înțelege că o iubește și că-i dragă. Femeia, pricepându-i gândul, și ca una ce pastră credința bărbatului, se supără tare. Aruncându-i o căutătură urâtă începu la dâșul:

— Ești un obraznic domnule!... Ești un mișel și un ticălos!... Ești un coșcogemite măgar!... Ești afară!... ești, că strig la servitori și-ți rup urechile, netrebnice!... N'ai femeie acasă? Nu ți-e rușine, să-ți fie!... Și svâr cu lucrurile ce-i adusesse în ochi. Nu ți-ai găsit omul. Te-ai înșelat când te-ai gândit că sunt dintre femeile ușoare!...

Se îngălbeni ca ceara bietul om și de frică și de rușine i se înclăștă gura și nu mai putu zice un cuvânt, muți și nu altceva. Eși din casă, întocmai ca un câine plouat. Mergând așa pe drum începu a-și zice:

— Măi!... Ce dracu-i de făcut!... Am pățit-o!... O să mă rămână prietinel meu, s'a mântuit, că am să pierd averea.

Și, cum vorbea așa singur își aduse aminte că în satul vecin esta o babă foarte meșteră de înduplecat inimile tari. Fără să mai stea mult pe gânduri, plecă la babă.

Spunând babei toată pățania, dâșna îi zise:

— Fii liniștit!... Lasă că știe ea baba, ce-i de făcut. Ceea ce spui dumneata, e o nimica pentru mine, am scăpat eu pe alții de alte belele mai mari, numai să faci așa cum te-oi învăța eu.

— Voiu face tot ce zici, mătușă și-ți voiu plăti cât îi vrea.

— Bine. Pune un lemnar să-ți facă o ladă mare și frumoasă, cu două răsufături mici. Să ei și un car cu doi boi și pe urmă îți voiu mai spune ce vei mai face.

Făcând lada, o puse în car și veni la babă.

— A!... bun!... zise baba cum îl văzu. Ai să te pui în ladă și eu ducând boii de funie, am să merg cu carul până la poarta

„din șop“ și dacă ar fi numai o suire și scoborire de plăcere? Dar trebuie oameni buni, să se scoboare cu fân, cu cositură, ori cu otavă ș. a. și la dreptul vorbind, te scobori bucuros cu ori și ce, numai să ai! Și apoi e știut de toată lumea că: »de unde tot iai și nu mai pui, trebuie să se gate odată!«... Dar dacă ai isprăvit, ai ajuns la „târșari,” atunci flueri a pagubă, ca olarul, care s'a uitat după carul răsturnat și încărcat cu oale și blide, — cum să ducea de a «dura» pe coastă la vale!...

Im pare că aud pe iubiții plugari numărând săptămânile dela Crăciun, ori dela Bobotează până la Sf. George, că sunt atâtea și... atâtea....

Dar în sfârșit, ori cât de multe săptămâni au fost, au trecut, s'au dus, ca și când n'au fi fost și sf. George, bucuria plugarilor, e aici. Acum vine întrebarea, că la sf. George scutit e plugarul de grijile de a nu-i muri vițioarele de foame? Une-ori da de multe-ori: ba, pentru-că fiind de multe ori timpul răcoros și secetos, iarba întârzie a răsări, a încolți „a da colțul” și a crește, iar sârmanele vituțe aleargă peste cei bruși uscați și câmpuri „pâlitate” nici alteum, gândești, că's opărite și arse de foc, nu altfel!

În câmp nu găsec, a casă nu-ice să le mai dăm vitelor, spuneți-mi acum, cum să trăiască acele sârmane vite, cum să ducă carul și plugul și în sfârșit cum să ne îndulcească și casa cu lapte, pe care i-l așteaptă bieții copilași, ghemuiți și sgriburind lângă mama lor, care voiește să mulgă vacuța care abia stă pe picioare și să

umple șuștarul, dar laptele, ori cât trage ea de țite, nu vine, e departe, e tocmai în vârful coarnelor!

De aceea sfătuim pe iubiții noștri plugari, ca să se îngrijească de cu bună vreme, încă din vară, când e iarbă pe toate cărările — ca primăvara să aibă nutrețul de lipsă, ca să n'ajungă în neplăcută și duroroasă stare, de a vedea 'cu ochii cum li-să prăpădesc vituțele, cari îi lipsesc apoi și de ajutorul la munca câmpului și de hrana cea mai folositoare și trebuitoare de — lapte. Și lipsindu-i laptele din casa plugarului nostru, care poate a ucis la Crăciun numai un mic godinac, atunci o duce foarte greu cu traiul, mai cu seamă când e dănuț de bunul Dumnezeu și cu un frumos număr de copilași! *Fala noastră românească*, cari trebuie bine grijiți și nutriți, dar feriți ca de foc de beuturi otrăvitoare, dacă mâne vom s'avem muncitori harnici și vâjnoși, cari nu să tem de lucru și cari prin puterea brațelor lor alungă sărăcia din casele părintești și fac de să ridică și 'nbnăstare, în avere.

Numai omul neprăvăzător, care nu să gândește de azi pe mâne, lasă să ajungă lucrul acolo, ca să ducă lipsă; cel cu rânduială adună și păstrează, ca albina cea harnică și nici odată nu e în lipsă și'n necaz.

Așa s'auzim despre toți bunii noștri frați plugari: **că au ce le trebuie, și nu sunt în lipsă, sărăcia în casa omului sililor nu intră.**

De aceea ne trebuie vite puține, dar bune, că atunci stăm cu mult mai

bine, decât atunci, **când avem coțițe multe, dar fără nici un preț!**

De lipse și nevoi ne putem scăpa primăvara mai cu ușurință și atunci, când avem trifoai, lucernă și alte nutrețuri maiestruite, sămânate în locuri bine îngrijite și gunoite.

Dar despre asta de altădată.

Acum zicem iubiților noștri plugari: **Sfântul George din anul acesta s'aducă tuturor bucurie și mângâiere, spor și berechet!**

Dăm loc acestuia interesant circular al Prea Ven. Conzistor din Blaj, despre:

Complectarea capitolului Bobian.

În Dumineca Floriilor a introdus Esc. Sa Metropolitul Victor pre canonicii promovați, precum și pre noul canonic Dr. V. Suci. Despre actul introducerii dăm după „Unirea” următoarele.

Promovările vechilor membrii ai Capitolului precum și introducerea noului membru a avut loc în Dumineca Floriilor, cu mare solemnitate. Serviciul divin a fost pontificat de I. P. S. Mitropolit, cu asistența Venerabilor membrii capitulari, cântând foarte frumos corul teologilor. Actul serbătoresc a avut loc chiar înaintea serviciului divin.

Cu acest prilej Esc. Sa a ținut o frumoasă vorbire, în care amintind de pierderea prea timpurie a Drului Bunea zice:

„Plăns-am și noi cu toții Prea Venerat Capitol! în 30 (17) Noembrie 1909, însă de jale, că pierdurăm pe fratele nostru al

acelei femei. S'o potrivim așa cam pe înserate. Am să încep a mă căina, că sunt streină, că n'am gasdă și că mi-i frică să nu-mi ia cineva lada. La toată urma am s'o înduplec să-mi pună lada chiar în odaie unde doarme ea.

Când s'o culca dânsa și s'o desbrăca, d-ta, din ladă, să ei seama, ce semne are pe trup și după ce o adormi bine să eși din ladă și să-i ei ceva din lucruri. Ducând acele lucruri și spunându-i și semnele de pe trup bărbatului său, te va crede în adevăr că femeia lui îi necredincioasă.

Când auzi dânsul despre așa ceva părul începu a i se face măciucă în cap, țafa i se îngălbeni și mai tare și tot trupul îi tremura ca varga; se temea să nu cadă în capcană ca vulpea, când plătește îndrășneala cu pielea din spinare.

— Nu te speria și nu-ți fie frică, zise baba, în asemenea întâmplări trebuie să ai îndrășneală.

Puindu-se dânsul în ladă, baba luă boii de funie și plecă cu carul spre oraș. În a murgul serei ajunse la poarta femeii, Hoată de babă, prefăcându-se, începu a se văita și a se căina.

— Vai de mine și de mine!... Am înmoptat pe aicea, ce o să mă fac eu, noap-

tea!... Oî, oî!... De mi-o lua cineva lada rămâi săracă lipită pământului.

Femeia auzând din casă atâtea vaete eși la poartă și cu vorbe blânde și mângâitoare începu la babă:

— Da ce te vaiți mătușe?... Ce plângi?... Peste ce nenorocire ai dat?...

— Ce să pățesc jupâneasă!... Am înnoptat pe aicea și nu știu la cine să trag în gazdă. N'am zare de pitac și tare mi-frică, să nu-mi ia cineva lada asta din car, că tot ce am, întrânsa este.

— Nu mai plânge mătușă, trage carul colea în ogradă la mine și vei dormi în bucătărie fără nici o grijă.

— Vă sărut mâna și vă mulțumesc dragă jupâneasă și Dumnezeu să vă dea sănătate. De dormit ași dormi și afară numai de ladă am frică să nu mi-o ia cineva.

— Știi ce mătușe? Ca să nu mai ai nici o frică și ca să poți dormi fără grijă am să îți-o pun, chiar în odaia unde dorm eu....

— Vă sărut mâna jupâneasă, vă sărut mâna!...

Două slugi luând lada din car, o duse în casă, iar baba se culcă la bucătărie.

Venind vremea culcării, stăpâna casei își scoase inelele din degete și cerceii din

urechi și le puse pe masă. Desbrăcându-se de haine, rămase numai în cămașă. Și, cum cămașa era desfăcută la piept, cel din ladă văzu un semn, ce avea pe partea dreaptă a sânelui. După ce să culcă femeia și a dormi bine, dânsul, eșind din ladă îi luă inelele și cerceii de pe masă și se vâra iar în ladă.

În zorii zilei baba înjugă boii, trezi pe stăpâna casei din somn și mulțumindu-i de găsduire, luă lada, o puse în car și plecă la drum.

Ajungând pe șesul dela marginea orașului, se opri și îl scoase din ladă.

— Acuma ești sigur dragul meu începu baba. Cu lucrurile care le ai și cu semnul care l'ai văzut pe trupul ei vei dovedi prietenului tău că nevasta lui e o femeie necredincioasă.

— Îți mulțumesc mătușe!...

Scoase punga din buzunar și îi dete 20 de galbeni. Apoi plecă întru întâmpinarea prietenului său.

— Hei dragă prietino, acuma ce mai poți zice?... Uităte și vezi bine dacă acestea nu sunt inelele și cerceii nevastei tale, pe care o credeai așa de credincioasă și pentru care ți-ai fi pus și capul.

— Da, ale ei sunt, însă poate le-a găsit, sau le-ai furat.

cincilea în Veneratul Capitul după seria procedurii, pe Rev. Dr. Augustin Bunea, canonic custode, bărbat în putere, înzestrat cu rare talente, iubitor de osteneală ca nimenea altul într'acest Venerat Cler.

Rămășițele-i pământești le-ai așezat între solemnități lugubre, în 2 Decembrie 1909, în prezența unui public întristat, decât care mai sincer îndurerat, și mai adânc conșternat de abia să va mai fi întâlnit cândva la aceasta sfântă mitropolie.

Venit-au cred eu, încoace să-i dea onoarea din urmă cu toții cei-ce de vre-o 2 decenii pe alocuirea îi auziră graiul puternic de oratorie sacră, devotat memoriei celor adormiți în Domnul dintre frunții neamului nostru. Pe aceștia paretându-i, obligat-au oarecumva rudeniile, amicii și cunoscuții acelora, ca să alerge, ca trași de o putere irezistibilă, la coșciugul acestui nobil frate al nostru, neclintit întru împlinirea părților foarte grele ale deregătoriei sacre, cu toate acestea deapurarea gata, de a mângăia în timpuri succesive, la locuri depărtate, pe toți credincioșii, cari jelându-și adormiții, doreau să-i asculte glasul însuflețit de credință și stăruitor spre speranța vieții de veci. Venit-au, și ne-am rugat cu toții pentru odihna sufletului acestui frate mutat dela noi, fie-i țărina ușoară și pomenirea-i binecuvântată!

Iar după ce a invitat pe canonicii înaintași să-și ocupe scaunele, a zis cătră noul canonic:

„Apropie-te Mon. și Cl. în Hristos Frate Dr. Vasile Suci profesor și rector, de cuprinde scaunul canonicului teolog, care ți l-a dat încrederea Veneratului Capitul, pentru știința luminată cu care strălucești, pentru hărnicia dovedită, și pentru purtările alese, cari să te povățuiască spre binele de obște în toate zilele vieții!

Canonicii promovați cum și noul canonic ocupându-și stălele, acest din urmă adresează Esc. Sale o frumoasă vorbire, în care între altele zice următoarele:

Sunt om și eu, Excelență, și am și eu un ideal. Idealul meu a fost, este și va fi,

— Bine, ai dreptate, dar dacă ți-oi spune ce semne pe trup?...

— Atunci: da, te cred!...

— Ei bine ca iată îți spun că nevasta ta are cutare semn pe trupul ei, în partea dreaptă a sânelui, așa e?...

— Da, așa!... Acuma drept te cred.

O întristare adâncă împresură fața bietului om, ochii începură să-i lăcrămeze și un oftat adânc porni tacmai din fundul inimei.

— Mai rămas, hai să-ți dau averea pe seamă!... Ah!... ticăloasa, ticăloasa!... Cum m'a înșelat și cum m'a nenorocit!... Of!... nu mai poți avea credință în femeie!... Iși frângea mâinile de credeai că o să și le rupă, așa de mare supărare îl lovise.

Cum ajunseră acasă, de pe la poartă începu a trânti și a bufni, încât toți cei din ogradă și din casă nu-și puteau da seama ce să aibă stăpânul lor.

— Să vede că vre-un vânt rău a dat peste stăpânul, ziceau unele dintre slugi.

— Să crezi că-i așa răspundeau alții.

— Ce ai bre omule?... începu nevasta sa. Peste ce nenorocire ai dat pe unde ai fost?... Parcă nu ești în firea toată!...

să muncesc, să-mi împlinesc datorințele, ca să am pacea conștiinții și să pot sta totdeauna cu fruntea ridicată. Precum în trecut așa și în viitor, vreau să fiu recunoscător bisericii acesteia sărace, care m'a crescut. Îi voi sluji și de aci încolo cu cuvântul, cu peana, și cu toate armele, de cari voi dispune, și va fi de lipsă.

N'am umblat niciodată în viață-mi după distincții. Martori îmi sunt cei de față. Și dacă cu toate acestea am fost socotit vrednic de slujba și poziția, la care am fost ales, mă voiu sili, ca pe cât să poate, să fiu mai puțin nevrednic de ele, și în special: voiu avea totdeauna înaintea ochilor legile dumnezeiești și omenești. Din ele îmi voiu formula convingerea, în singuraticile cazuri, și nu va fi putere omenească, care să mă poată momi ori să mă poată abate dela convingerile mele împotriva bisericii și a neamului.

Dăm loc acestui interesant circular al Prea Veneratului conzistor din Blaj despre:

Susținătorii școlilor conf.

și contribuția școlară de 5% pentru școala elementară de stat.

Conzistorul metropolitan din Balázsfalva—Blaj cu circulara de dato 2 Aprilie 1910 Nr. 1496 comunică spre știre și acomodare sentința judecătorei administrative reg. ung. adusă la 2 Iuliu 1909, prin care absoalvă pe membrii comunei bisericesti gr. cat. din H. dela contribuția școlară de 5% aruncată asupra lor în favorul școlii elementare de acolo.

Sentința, care să împărtășește, prin circulara conzistorială mai sus amintită, spre orientarea susținătorilor de școli gr. cat. archidiecezane, este următoarea:

„Nr. 3812/1909. În numele Maiestății Sale a regelui. Judecătoria administrativă reg. ung. în ședința sa publică, ținută la 2 Iuliu 1909, luând la examinare pe baza §-lui 50 din art. de lege XXVI—1896, plânsoarea episcopului gr. cat. din M. mai de parte a președintelui senatului școlastic gr.

— Piei din năntea mea diavol împelițat!... Piei să nu te văd în ochi!... Tu m'ai nenorocit!... Cu mine nu vei mai trăi de astăzi înainte nici un minut!...

— Bre omule ce ai?... Spune-mi!... Vai de mine și de mine, oare ce a venit asupra casei noastre?...

Lacrimile umplură ochii bietei femei și începu să-i ude fața albă și frumoasă ca o floare de primăvară.

— De geaba plângi, netrebnic și de geaba suspin, ești un cărbune acoperit și mai mult nimica. Să te omor ar fi să-mi încarc sufletul de păcate, dar așa am să te arunc în mare.

Era atât jalanie și atâtea țipete și plânsete în casa lui, încât chiar prietenul său, care ședea gata să-i ia averea și care-i făcuse tot boclucul, începu să lăcrămeze și să facă fețe, fețe; îl muștra cugetul.

Din cele spuse până aici, se vede bine, că numai prieten nu-i era acest om. Prietenul adevărat e cel mai scump lucru din lume. De aci și proverbul: »La nevoie se cunoaște prietenul.«

* * *

cat. din H. precum și alui T. S. și soții locuitori în H. contra decisului adus la 21 Aprilie 1904 sub Nrul 1292 de comisiunea administrativă din ctul B. în afacerea contribuției școlare de 5%, culeasă dela credincioșii gr. cat. din H. spre scopurile școlii elementare de stat a adus următoarea sentință:

„Judecătoria administrativă reg. ung. încuviințează plânsoarea; — pe acei locuitori gr. cat. din comuna H., cari contribuie la susținerea școlii lor confesionale cel puțin cu 5% repartiată în sarcina lor spre scopurile școlii elementare de stat, și dă ordin spre a restitui suma culeasă dela ei pe acest titlu, începând dela 1 Ianuarie 1904.

Motive: Guvernul episcopesc din dieceza M. în urma plânsoarii comunei bisericesti gr. cat. din H. s'a întors cătră comisiunea administrativă a comitatului B. cu acea cerere, ca locuitorii gr. cat. din această comună, cari își susțin școala proprie confesională, să fie absolvați de sub obligamentul de a plăti contribuția de 5% repartiată spre scopurile școlii populare elementare de stat, ridicată în H. Comisiunea adm. în hotărârea sa amintită a denegat absolvirea: pentru că reprezentanța comunală a votat această contribuțiune pe sama școlii de stat fără nici o rezervă, și pentru că acea contribuție locuitorii din comuna H. au plătit-o până la data decisului cuerulat, fără nici o excepționare.

§. 36 din art. de lege XXXVIII—1868 absoalvă fără nici o rezervă dela sarcina de a plăti contribuția școlară de 5% comunală, respective de stat, pe acei membrii și proprietari din comună, cari cel puțin în atare măsură contribuie în bani sau în produse la susținerea școlii lor confesionale, ce corespunde recerșințelor croite în lege.

Ce e drept la recerșarea judecătorei administrative, Ministrul de culte și instrucțiunea publică în rescriptul său de datul 9 Iunie 1909 Nr. 13.300 declară, că școala gr. cat. din H. în multe privințe nu corespunde pretensiunilor art. de lege XXXVIII—1868, dar acea nu o justifică, ba nici nu o afirmă, că în scopul delăturării scăderilor

Toate încercările bietei femei de a înduioșa pe bărbatul său și de a-l face să creadă că nu-i vinovată, fură zădărnice. Fără pic de milă, dânsul o puse într'un boloboc (butoiu) mare, deșert, înfundat și cu o răsuflătoare mică și o dete pe valurile mării din apropierea orașului. Plângând și el de durere că se desparte pentru totdeauna de aceea pe care a iubit-o atât de mult, altă dată și care acuma credea că în adevăr l'a înșelat, zise cu glas înăbușit când o aruncă în apă:

— De vei fi nevinovată, Dumnezeu te va scăpa.

Șezu pe mal până ce privirile-i nu mai zăreau bolobocul în largul mării. Era mai și mai să se arunce și dânsul în brațele valurilor, ce se ridicau la mal mai cât casa.

Numai razele dulci și călduroase ale soarelui arzător îl făcu săși aducă aminte că viața-i scumpă.

Intorcându-se acasă, dădu pe seamă toată averea, celui care i-a pricinuit această nenorocire și, din stăpân, se făcu slugă.

Va urma.

experiate ar fi îndeplinit, față cu comuna susținătoare de școală, procedura ordinară prin §-ul 15 al legii citate; deci pentru comună în mod nedisputat susținea acel drept asigurat în §. 11 al legii, cu contribuirea materială a credincioșilor, săi să o poată folosi spre susținerea școlii lor proprii. Și acest drept nici de cum nu-l poate știrbi acea împrejurare faptică adusă în hotărârea cuerulată ca motiv decizător, că reprezentanța comunală a votat fără nici o rezervă contribuția de 5% pentru școala de stat: pentru că nu-i lipsă de dovedire, că reprezentanța comunală despre această contribuție a putut face dispoziții numai în cadrul legii și între marginile §-lui 36 deja citat.

Iar motivul adus în rândul al doilea amintit mai sus, nu corespunde realității, întru cât însăși hotărârea cuerulată dovedește că locuitorii gr. cat. din H. nu au recunoscut de îndreptățită însărcinarea lor cu contribuția școlară disputată.

Pentru aceea dâșii au trebuit să fie absolvați dela suportarea aceleia, computând dela substernerea cererii lor.

Fiind sentința aceasta de însemnătate principală, atragem și noi, dela acest loc, asupra ei atențiunea tuturor susținătorilor școlilor noastre confesionale, ca să le servească de îndrumare în cazuri analoage.

(„Foaia Școlastică”).

Din viața școlară.

— O chemare a școlii noastre. —

Între problemele mari ale educației stă, fără îndoială, la cel mai înalt punct educația sentimentelor. Mulțimea de cunoștințe fără baza sentimentelor e o spoială, care îl ridică numai pe om peste celelalte viețuitoare, dar nu îl fac virtuos. Și pentru omul fără virtuți, e de tot nepotrivit caracteristicul divin: „e făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu”.

Omul crescând pentru societate, mulțimea cunoștințelor îi este de tot nesuficientă, lipsit fiind de sentimente; în acest caz mai mult prețuiește individul cu capital spiritual mai modest, dară mai generos. Individul mintos și mic la inimă e un egoist în înțelesul strâns al cuvântului, ba poate fi chiar mai mult: un exploator al celor ce-l încungiuură.

În școlile noastre astăzi, planurile de învățământ încărcate și încurcate, și pretenziunile tuturor celor doritori să asculte numai și să auză torăitul fără greșală din gura copilașilor, nu ne vor da niciodată pe cei ce îi dorim, ci pe contrarii. Și astăzi, când straturile noastre sociale încep a decădea moralicește, când veștile triste ale vânării după interese personale devin zilnice și când gândiri mărunte preocupă mințile la mic și mare, jos și sus, să reclamă cu neceitate o lucrare intensivă, energetică și înțeleaptă a educației sentimentelor în mlădițele tinere ale poporului nostru de astăzi. Să ne aducem aminte că micuții de astăzi incredințați noauă, sunt poporul de mâne, și suntem responsabili în conștiința noastră și înaintea lumii mari, pentru ceea ce am făcut din ei. Căci de vom neglija educația sentimentelor, ruina și sigură și vina a noastră va fi, și cu adevărat căci în mâinile noastre e viitorul poporului nostru. Acesta e un adevăr necontestat și dacă învățătorul e astăzi slujbașul cel mai mic din sat și

privit preste umeri de ceialalți cărturari, această deșertăciune n'are să-l supere de loc și vâlul indiferentismului și al uitării să-l lase să acopere aceste patimi ale pulberii. În sufletele și inimile noastre de învățători să ne ridicăm spre ideal și să ne bucurăm și mândrim de poziția modestă, ce ocupăm și munca ce desvoltăm spre cel mai mare bun al omenirii: *cultura*.

În vremile grele în cari trăim ca oameni, noțiunea de „învățător” fără noțiunea „abnegațiune” sau „jertfire de sine” nu să poate închipui. Atributele alese nu e iertat să părăsească numele de „învățător”, ca astfel să fim vrednici urmași ai învățătorului celui mare al lumii. Isus, și vrednici de numirea ce purtăm.

Revenind la obiect, simțesc necesitatea a spune următoarele cu privire la învățământul din școala noastră primară.

E o greșală a te căzni cu memorizarea cutărei lecțiuni din planul de învățământ fie chiar subliniată, în timpul, când îi-se ofere moment potrivit pentru desvoltarea și educația vre-unui sentiment.

A neglija educația sentimentelor în copilași, în scopul exhaiierii lecțiunilor din planul de învățământ, e un păcat pedagogic neiertat și din contră, a folosi orice moment spre desvoltarea și educarea sentimentelor, fie chiar în dauna exhaiierii lecțiunilor din planul de învățământ, e un câștig îndoit.

A nu scăpa nici un moment potrivit ci chiar a căuta obiect de discuție cu copii în scopul de a-le desvolta sentimentele este o binefacere. Aici să fie convorbirea de tot familiară, convorbirea dintre părinte și fiu, plină de iubire și interes față de prezentul și viitorul individualității copilului; să iasă din inima învățătorului ca să pătrundă la inima copilului.

A nu pierde din vedere nici o întâmplare, fie bună sau rea, din comuna nașterii sau comunele învecinate, sau fie chiar din gazetă — pe care o va ceti învățătorul înaintea copiilor — care să nu să discute cu copii. Influență mai puternică asupra desvoltării sentimentelor are impresiunea directă, primită în suflet. La multe întâmplări sunt martori oculari și copiii și la unele să poate merge chiar din școală. S. e. arde o casă în sat, e foarte consult a merge cu școlarii la fața locului. Flacăra uriașă, mistuitoare, lucrarea la stingerea focului, plânșul și vaietele celor păgubiți și rămași săraci, îngrijorarea celor din jur, sunt tot atâtea impresiuni puternice asupra sufletului și sentimentelor copiilor. Reîntorcându-te în școală, să nu te apuci de alte lecțiuni, ci acum — și nu mâne sau altădată — discuți și le vorbești despre nenorocirile din viață, grija ce trebuie să o poarte omul în viață, puterea focului și urmările nenorocirilor, ajutorarea celor nenorociți și mila față de aceștia. Acum e momentul, când vorba influențează mai mult ca ori când altădată, când sfaturile și moralul prind rădecini mai adânci, căci impresiunea e proaspătă, nervul e agitat, sentimentul puternic numai educat trebuie.

Moare părintele unui elev. La înmormântarea acestuia iau parte și copiii de școală. Prea duioasele și pătrunzătoarele noastre cântări bisericesti, tânguirea soțului văduvit, plânșul și suspinele orfanilor rămași fără sprijin în lumea asta rea, lacrimile celor ce sunt de față, predica preotului, sunt

tot atâtea impresiuni puternice, ce au roluri de a deștepta în copii feliurite sentimente. A se trece la ordinea zilei preste astfel de ocaziuni pătrunzătoare, e un păcat pedagogic, ce nu să poate ierta unui învățător conștiu de chemarea lor. Chiar expirat să fie timpul de prelegere, convenirea imediată însă, între păreții școlii, va aduce adevseori în o oară rezultate mai satisfăcătoare decât în o săptămână de hiperzel. Acum e momentul potrivit spre a lucra la desvoltarea și cultivarea sentimentelor de milă față de orfani, a ascultării față de părinții, până sunt în viață, a iubirii și alipirii de duioasele și dulcile noastre cântări bisericesti ș. a. m.

(Va urma.)

NOUȚĂȚI.

— **Personal.** Episcopul Dr. Miron E. Cristea, pleacă Vineri dimineața (6 Mai), pe la Vinț, Arad, Timișoara, la reședința sa din Caransebeș.

— **Candidații partitului național român.** Dnii Dr. Șerban și Dr. A. Vaida-Voevod, ș'ia început torneul prin comunele din amândouă cercurile. Pretutindenei a fost primiti cu mare însuflețire. Reușita amândurora este sigur.

— **Masa studenților din Brașov.** Noul Episcop, P. S. Sa Dr. Miron E. Cristea, a adresat dlui director gimnazial din Brașov următoarea scrisoare: Iubite Domnule Director! Din prilejul sfințirii mele de arhieru, întâmplată a treia zi a sfințelor Paști 1910, întemeiez pe numele și în amintirea părinților mei George și Domnița Cristea născută Coman, ambii în viață, o mică fundațiune de una mie (1000) coroane pe sama mesei studenților dela liceul ortodox-român din Brașov. Din venit 20% să se capitalizeze, iară 80% să se folosească an de an. Fie ca neînsemnatul meu dar să fie sporit cu o bucatură pânea cea de toate zilele a tinerilor români buni dar săraci, care râvnesc după cultura românească. Sibiu, în 3 Mai n., 1910. Cu stință: Dr. Miron E. Cristea, episcopul eparhiei Caransebeș.

— **Plachetă de bronz.** Preasfinția Sa, Episcopul Miron al Caransebeșului, a primit Marți, cu prilejul hirotonirei sale, o frumoasă plachetă de bronz cu chipul Preasfinției Sale ca episcop. Placheta a fost donată de unii dintre foștii săi colegi de studii în teologia din Sibiu, și a fost făcută de un arestant din penitențiarul regn. din Gherla, după îndrumările și desemnurile dete de preotul Gavril Hango, spiritual la acel penitențiar și fost coleg de studii al P. S. Sale.

— **Invitare.** Societatea de diletanți români »Progresul» din Făgăraș, au onoare a Vă invita la concertul dat de corul dela Biserica sf-lui Nicolae din Brașov-Schei cu conlucrarea D-lui Aurel Petruțiu, absolvent al Conservatorului de muzică din București, ce să va ținea Duminecă, la 8 Mai st. n. 1910 (Dumineca Tomii) în sala dela „Hotel Paris” (Sorea) în Făgăraș. Dirigent: G. Dima. Inceputul la 8 oare seara. Ioan Degenariu, cassar. Dr. Liviu Pandrea, președinte. Ilariu Debău, secretar. Prețurile de intrare: Locul I. cercle și șirul 1 și 2, de

persoană cor. 3, șirul 3—8 de pers. cor. 2. Locul II. de persoană 1 cor. 40 b, Parterre de pers. 1 cor. Venitul curat este destinat pentru fondul societății. Suprasolviri se primesc cu mulțămă și se vor chita pe cale publică. Bilete să capătă înainte la I. Crăciun precum și seara la cassă. — Programă: *G. P. da Palestrina*: „O bone Iesu”. *D. Bortniaski*: „Cel ce mănâncă trupul meu”. *C. Porumbescu—Dima*: „Imn funebru”. *G. Mucicescu*: „Doamne iubit-am”, din al 2-lea Concert. *E. Candella*: „Sergentul”, baladă. *D-I A. Petruțiu, F. Mendelssohn—Bartholdy*: „Valea de odihnă”. *G. Dima*: „La mijloc de codru des”. „Cucuruz cu frunza n sus”. „Dor de călătorie”. *A. Flechtenmacher*: Arie din opera „Fata dela Cozia”, *D-nul A. Petruțiu, G. Dima*: „Ingerelul”. „Copilul și floarea”. *Ziua ninge*. „Primăvara”. Manuscripte. *G. Dima*: „Ștefan-Vodă și codru”, baladă *R. Schumann*: „Grenadirii”, baladă. *D-I A. Petruțiu, D. G. Kiriac*: „Jalea orfanului”. *H. Huber*: „Dorința”. *G. Dima*: „Hei leliță din cel sat”. „Două inimi”. După producțiune Dans.

Scrisoare din Teară.

București, 22/4 Aprilie 1910.

Onorată Redacție!

Cu deosebită cinste Vă rog să binevoiți a publica cele ce urmează mai la vale dacă veți afla cu cale și dacă să va găsi puțin loc și pentru aceasta modestă scrisoare în prețuita DV. foaie »Olteanul«, prietinel nostru cu adevărat credincios.

Vă salut cu drag și cu mulțumire.

Frate opincar!

Am citit cu plăcere cele ce ai scris în iubitul nostru »Olteanul«. M'am bucurat din toată inima, văzând cum frații noștri »opincari«, fala noastră, prind curaj, îndemnați la aceasta de »Lumina Țăranilor« și își spun și ei limpede românește — după cum le e și sufletul lor nepângărit, dacă n'au avut a face cu — ce simt, ce judecă, își spun durerile ce'i apasă și gândurile de cari sunt călăuziți.

Acești un semn bun. Acești o dovadă puternică, că sămânța cea bună, aruncată cu atâta drag de conducătorii »Olteanului«, prinde a încolți și a da bune roade. Aceasta, zic, nu numai ne bucură, dar cu adevărat ne înveselește sufletul nostru.

Numai atunci putem aștepta o întoarcere spre bine, când vedem, că și țărâni-mea, poporul de rând (ce zic *popor de rând*?) Poporul de baștina acel stejar puternic și pururea verde »*talpa țării*«, *temelia neamului*«, să deșteaptă, înțelege rostul vremurilor de azi și cuprinde bunele povești ale celor curați cu inima, cari cu dragă voie i le dau aproape zilnic în foile, în gazetele noastre, cari sunt cei mai buni, cei mai curați, cei mai binevoitori prietini și sfătuitori și adevărați părinți, cari numai binele, lumina și ridicarea iubitului nostru neam, prigonit de soarte atâta amar de vreme — o doresc!...

Ție, frate născut din opincă, ție zic, îți îndrept și eu aceasta scrisoare prietenească și frățească, care doresc să te afle în cele mai bune și mulțumite clipe ale vieții tale acum de sfintele sărbători ale »*Invierii Dom-*

nului«, care este sărbătoarea sărbătorilor, praznicul praznicelor.

Ție, care cu ochii plini de o covârșitoare umezeală, cu fruntea plină de sudori groaznice, stoarse în urma grelei tale munci obositoare de arșița soarelui... Pe tine, frate opincar, pe tine zic, te lovesc toate nevoile vremurilor aspre. În tine să oprește recele vânt și marele ger al iernei tot în tine să izbește. Tu stai în calea furtunei, ca o stâncă nemișcată. Pe tine te scaldă ploile, ce cerul le varsă de multe ori, pârându-se mănive! Tu însă de a pururi te găsești în fața tuturor acestor nevoi cu fața senină; — nu te superi, nu cărtești, nu injuri, și toate le suferi cu o adevărată răbdare creștinească, ceri numai cu umilință, darul bunului Dumnezeu asupra grelei tale munci, și având roadă manoasă, atunci în inima ta, în sufletul tău, afli cea mai mare mângâiere, cea mai caldă mulțumire, când după o vreme vezi, și te încredințezi, că truda mânilor tale de săptămâni și luni întregi e bine cuvântată de darul cerese, că odraslele tale, scumpii tăi copilași, pe cari ți i-a dăruit bunul Dumnezeu și cari sunt averea și comoara ta cea mai scumpă pe acest pământ, când îți cer pâne și mămăligă cu îngerăștile lor glasuri, și ai de unde să le dai și să le astâmperi foamea, iar ei cu fețele voioase, cu pânea ori cu mămăliguța în mâni, răsând plini de mulțumire, te sărută și ți îndulceșc traiul vieții, de altcum destul de greu și chinuit. Oh! ce mângâiere ai tu atunci!

Bogățiile lumii, toate adunate la olaltă tronurile crăiești și împărătești chiar sunt nimica înaintea ta pe lângă acesta mulțumire sufletească și bucurie necuprinsă și negrăită! — Tu atunci uiți de toate nevoile de toate relele, de toate ticăloșiile ce ți-le fac poate unii, chiar dintre frații tăi, de altcum poate mai favorizați de soarte, — dar cu atât mai mici de suflet și lipsiți de însușiri alese, cari ar trebui să deschilnească pe om de dobitoc și pe ființa (făptura) aleasă, pe »*cununa făpturilor*« de fărâle răpitoare! Tu în fața tuturor nevoilor păre că te afli în »*raiul lui Dumnezeu*«, dacă nu ți lipsește pânea cea de toate zilele și mămăliguța de pe masa ta întinsă, ori și căruți călător flămând, fără deschilnire de neam și lege. Tu zici: „Din ce ne-a dat Dumnezeu și noi dăm altora.“... Oh! ce suflet nobil!...

Ție, frate opincar, care cu întreg corpul, cu măduarele ori membrele corpului istovite de oboseala muncii din ogor, alergând și cărmuind coarnele plugului, care veni'ai seara acasă, apucat'ai — deși sdrobotit de oboseală — condeiul în mâna ta grea de povara muncii, purtându-l totuși cu destulă dibăcie și îndemănare, ai scris o scrisoare atât de frumoasă, lipsit de meșteșugirile și vicleniile acestei lumi fățarnice, care vorbește numai să scrie, ca să ascundă adevărul.

Ție îți scriu și eu aceste rândulețe pline de cea mai desăvârșită dragoste de frate și de neam! Ție îți scriu cu drag și cu inima deschisă. Ție, a cărui școală este mai mult ogorul, iar hârtia pe care scrii este țarina, condeiul îți este plugul, iar practica a foei privind cu ochii țintă peste hotar la vitele cornute, cari pornesc adunate la olaltă din fundul câmpului, iar tu urmărindu-le cu vederea până ce au intrat în sat....

Și ai și tot dreptul, că o mare parte din avutul tău sunt acele vituțe, iar joiana cu ugerul plin, aduce seara laptic dulce pentru cei șase copilași, drăguții, mari toți ca ulcelele: unul de ieri, altul de alaltăieri și alții cu câteva zile mai înainte, până-ce mamă-sa mulge, ei o desmiardă, netezindu-o pe corp și imbiindu-o cu țărițe și sare!... Ce fericiți sunt mititeii, când aud țuruitul laptelui în șuștar!...

Numai aceasta este adevărata fericire pe pământ!...

Onoare, cinste să cuvine ție, frate opincar, precum și vrednicei tale soții (neveste), harnicei gospodine, cari grijește un cârd de copilași, îi țâne curăței și nu i-ar da pe toată lumea asta; care întocmește în casă, mai ales de sărbători o face »og-lindă« și muncește și în brazda ogorului, alături cu tine!... Slava să cuvine unor astfel de soții credincioase și mame adevărate, cari copiii le sunt mai scumpi ca lumina ochilor. Slava lor!!

„Nici raiul nu-i așa lin.“

„Ca al mamei dulce sân« — a zis cânterețul cântereților, nemuritorul Alexandri. Trebuie să ți zic »frate«, pentru că și eu sunt Opincar ca și tine, de care lucru, nu că mă rușinează al mărturisii, dar dimpotrivă o spun cu fală. Noi de optrivă și domnii (?) și plugarii suntem frați. Și frații suntem toți aceia, ai căror strămoși au descolecat pe aceste plaiuri, pe mănoasele câmpii ale Daciei vechi aproape cu două mii de ani înainte de aceasta, aduși aici sub drapelul (steagul, acvila) roman, de marele și nemuritorul împărat Traian!... — Îți mărturisesc, că sunt tare mulțumit, că tu, frate opincar, ai binevoit a te îndeletnici cu cele scrise de mine mai înainte, pentru care îți aduc prieteneștile și călduroasele mele mulțumiri. Să nu te superi, dacă vorbim unul cu altul așa de prietenește, ori cum să zice familiar. Așa trebuie să vorbească prietini cu prietini. Ceva însă trebuie să ți descoper de astădată, cumcă prin scrisoarea ta de mai înainte ai tras ceva greș asupra mea. Și te vei întreba, iubite frate, născut din opincă că oare pentru ce ți fac asemenea dojene? Eu îți răspund, că omul de omenie îți descopere din inimă tainele sale, și așa zic, că pentru aceea ai dat greș, fiindcă nici eu nu sunt luminat, și o! — durere, zac și eu la întunec ca și tine, că oh! bunul meu frate multe trebuie învățate și știute, ca cineva să se poată numi cu adevărat luminat. Și eu puține școli am, dar aceasta nu din vina mea.

Dar trebuie să știi și aceea, că nu totdeauna școlile cele multe fac pe adevăratul om de inimă, ci aceea o hotărăsc alte împrejurări, despre cari vom mai vorbi cu alt prilej binevenit. Pentru că însă n'avem atâtea școli nu trebuie să desnădăduim sau disperăm, ci dimpotrivă să fim mândri și veseli, că toți aceia, cari vor ceti înțeleptele povești și sfaturi, ce să găsesc scrise pe »*Lumina Țăranului*«, cum am aflat eu cu cale și potrivit a numi cu drept cuvânt prețuita și cinstita foaie »*Olteanul*« — aceea zic luminată-vor!...

Căci știut este, că ziua luminează și încălzește soarele, iar noaptea luminează luna și nenumăratele stele. Aceasta să urmează întocmai dela începutul lumii după aceeaș înțeleaptă rânduială.

Nenumăratele stele sclipesec, iar dintre

stele mai bine să văd cele mai strălucitoare, cari au adevărată lumină mai puternică.

Așa și noi, poporul românesc, avem stele luminoase în fruntea noastră, cari lucesc și luminează. Și acele stele lucitoare și acei fii luminați ai neamului, cari — după cum vedem cu toții — își pun în slujba neamului toată puterea, voința, știința, și cari prin însușirile cele scumpe și strălucitoare să silesc din toate puterile, ca mai întâi să lumineze și apoi să scoată din întunecare la lumină.

Bunul Dumnezeu să lungească firul vieții acestor scumpe luminători, iubitori de neamul nostru și cu însușiri atât de strălucite, să ne poată povățui în aceste timpuri grele și de grea încercare pentru neamul nostru. Iar noi, iubite frate opincari, să privim mândri către aceste scumpe stele lucitoare, cari ne luminează și călăuzesc prin toate unghiurile pământului pe unde să găsesse frați de ai noștri, și apoi și noi din toată sărăcia noastră, că aicea nu poate fi vorba de *sărăcie*, că sărăcia cea mai mare e *„sărăcia cu duhul“*, să le dăm tot sprijinul, ca cu atât cu mai mare putere, voință și răvnă să muncească și mai departe spre luminarea noastră. Să ne ridicăm glasul și să strigăm sus și tare în auzul lumii, că noi voim să trăim, dar voim și să rămânem ceea ce bunul Dumnezeu ne-a zidit dela începutul lumii.

Să vestim, că avem și conducători vrednici, cari nu pregetă a ne lumina și conduce.

Iartă frate, că nu ț'am scris și până acum, dar și aici trebuie să ți spun, că încă a trebuit să facă cineva începutul. Odată începutul făcut, celelalte vor urma dela sine.

O împrejurare mă neliniștește și în clipele aceste sărbătorești: tu ești pe moșiile strămoșilor și la caminul tău, pe când eu mă aflu pe alte țărături streine — deși sunt în patria *mamă*. Acum ne scriem pentru întâia dată prin mijlocirea prețuitei foi „Olteanul“, ai cărui conducători de cinste și onoare ne îngăduie să ne spunem păsurile inimilor noastre ceea ce ni-a umplut inima de bucurie și sufletul de mângâiere.

Dumnezeu să ajute și să învrednicească pe toți frații noștri născuți din opincă, pe draguții opincari, ca să poată eși la lumina zilei cu câte o scrisoare*) prin mijlocirea „Olteanului“ nostru mult iubit.

Iar tu, frate opincar, cel de mai aproape primește îmbrățișările mele călduroase prietenești și o frățescă strângere de mână. Și să ne vedem cu bine cât mai curând.

Un opincar
îmbrăcat acum în
straie nemțești.

*) Dăm loc cu plăcere în coloanele „Olteanului“ astorfel de scrisori prin cari mult bine să poate ajunge, dacă să arată scăderile și pe de altă parte și vredniciile plugarilor, fraților noștri. Red.

Sărbarea pomilor din Mag.

— Raport special. —

Cu ziua de Duminecă, 17 Apr. n. 1910, „Reuniunea agricolă sibiană“ și-a înscris în bogatul călindar al afacerilor sale o nouă zi de sărbătoare: *sărbarea pomilor*, ce se va ține pe viitor în tot anul. Bra-

vului preot A. Vlad și harnicilor învățători G. Miha și V. Părăian din Mag, le revine vrednicia de a fi dat începutului sărbării pomilor vesmântul de adevărată sărbătoare și în același timp de a lega de această nouă sărbătoare un scop educativ de cea mai mare importanță. Sărbarea s'a făcut sub conducerea v. prez. I. Chirca (Săliște), asistat de membrii comitetului N. Iosif (Aciliu), Dr. P. Șpan, A. Coșciuc și de secretarul Vic. Tordășianu. Atât trimișii Reuniunii cât și ceilalți oaspeți, între cari am remarcat pe adv. Dr. N. Petra (Săliște), not. Pop cu d-na, preotul Flucuş cu d-na, marele propr. Gl. Dancu cu d-na, inv. Partachi cu d-na, v. not. Câmpianu (Săcel), preotul Predovici, inv. I. Dancu și cu 3 reprezentanți ai bisericii din Amnaș, not. Manoilă, preotul Suci, inv. Schiau și Stirban (Topârcea), inv. N. Bembea cu d-na (Sibiel) și alții, au asistat la serviciul divin, oficiat cu multă evlavie de parohul Vlad. Am fost înălțați sufletește de predica acestui neobosit slujitor al altarului cum și de frumoasele prestațiuni ale corului școlarilor, condus cu dibăcie de inv. Miha.

Sărbarea însăși s'a început la ora 11 a. m. în sala mare a școlii. Aici v. prez. Chirca prin cuvintele alese, arătând importanța sărbării pomilor, ce e chemată de a naște, mai ales în tineret, dragoste mai mare pentru cultura pomilor, declară sărbarea deschisă. Corul școlarilor mai mititei, sub conducerea inv. Părăianu, întonează frumos cântarea. „Azi e zi cu soare, azi e sărbătoare“, după care elevul Tănăsă S. Sasu, fiul v. primarului, rostește o cuvântare poezivă, în care zugrăvind în colori vii și cu pilde din viața poporului, trecutul atât de posomorât și neajunsurile măgenilor, mulțumește Reun. agricole, care, asemenea lui Moise, nu mai apelează la bătrâni pentru îndreptare, ci la copii, la viitorii muncitori, cari sunt chemați să aducă mântuire. Lacrimi de bucurie și de înduioșare a scos din ochii multora vorbirea micului Tănăsă, în care am găsit multă potriveală cu satul „Sărăceni“ al scrietorului Slavici. Mititelului Tănăsă îi răspunde Dr. Șpan, care mulțumind pentru vorbirea atât de pătrunzătoare, apelează la mic și mare să ia la inimă povețele de îndreptare ce so vor da astăzi. A urmat corul cu „Marș vânătoresc“ (cond. Părăianu) și „Sună buciul de alarmă“ cond. Miha), după care un elev predă cu pricepere poezia „Sădiți pomi“ de Onu, ear la fine corul întonează cântarea „Sădirea pomilor“, „Moțul la drum“ de Vidu și „Ce te legeni codrule“, aceste doine din urmă executate cu multă precizie de elevii școlii de repetițiune, sub conducerea inv. Miha. Adânc impresionat, secretarul Tordășianu aduce cuvinte de laudă bravilor școlari și și mai bravilor lor conducători: preotului Vlad și dascălilor Miha și Părăianu, cari pătrunși de importanța sărbării pusă la cale de Reun. agricolă, ni-au arătat cum să se facă această sărbare și cum ea îmbrățișată ar trebui să fie și de celelalte așezăminte culturale ale noastre.

Terminat programul sărbării din școală, am eșit în vasta curte a școlii, unde învățătorul Iosif a vorbit la înțelesul tuturor

despre toți ramii economici în genere și despre cultura pomilor în deosebi. Și acum a urmat partea cea mai înălțătoare pentru întreaga obște. Intrun lung și nesfârșit șir, 4 cu 4, întreagă asistența între cântecele de veselie ale școlarilor, au parcurs Magul dela un cap la altul și s'a plantat, din cei 59 altoi meri dăruți, primul altoi în grădina celui mai cu avere locuitor, în grădina economului N. Tarcea Prințu. Instrucțiunile le-a dat dl Coșciuc. De aci procesiunea s'a îndreptat în celalalt capăt al comunei, la cel mai scăpătat, la economul Ioan Dancu. Instrucțiunile s'au dat de dl Iosif. Altoii dăruți pe seama grădinei școlare, din mijlocul satului s'au plantat sub conducerea v. prez. I. Chirca. Cum timpul era înaintat, a rămas ca restul altoilor să se planteze Luni și Marți, sub conducerea preotului și a învățătorilor. Reuniunea a dăruit pe lângă 56 altoi 3 cuțițe de altoi, 1 corsor, 1 păreche foarfeci, 1/2 klgr. ceară de altoi și câte o legătură „Rafia“ și „Cocos“ de legat altoii, cum și numeroase cărți.

La ora 4 d. a., dl Chirca, mulțumind tuturor pentru toate, declară sărbătoarea atât de reușită încheiată, ear preotul Vlad, mulțumit și el de rezultatele atât de splendide ale muncii tuturor, ne invită la o gustare și bună și la timp venită și bine servită de dna preoteasă Eufemeia Vlad n. Pipoș și verișoara dânzei, dna Paulina Ionescu n. Pipoș. Vorbirile ținute la masă au fost o continuare a sărbării pomilor. La masă s'a înscris adv. Dr. Petra membru pe viață, aci s'au pus temeiul la un fond nou: pentru cumpărare unei case pe sama Reun. agricole, aci s'au animat oamenii pentru îmbogățirea bibliotecii școlare, aci s'a vorbit despre revedera la expoziția de vite din Săcel și aci Tordășianu, ne uitându-și de ai săi meseriași, a adunat suma de cor. 20 50. Ultimul cuvânt de adio dela această sărbătoare, a cărei aminte a rămas adânc gravată în frații măgeni și noi toți, a răsunit din piepturile fragede ale școlarilor și ale dascălilor, cari la plecarea noastră erau postați pe o dalmă dela mijlocul hotarului dintre Mag și Săcel.

„Dumnezeu vede!“

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Nr. 635—1910.

not.

Publicațiune.

Comuna Oprea-Cârțișoară dă în arândă pe calea licitațiunei publice ce se va ține în **14 Maiu 1910 la 9** oare a. m., în cancelaria comunală, **Moara pentru făină cu 3 petrii și joagărul pe timp de 3 ani, începând din 1 Iulie 1910. Prețul strigărei 800 coroane, vadiu 10%.**

Oprea-Cârțișoara, în 29 Aprilie 1910.

E. Budac,
not. subst.

Nicolae Miclea,
primar.

PROPISE sau probe
de examen.
Se află de vânzare la Tipogr. noastră.

==== Tuturor acelora, cari merg sau să reîntorc din România li-să recomandă
Zarafia compatriotului nostru oltean, a d-lui Dumitru Popp din Brașov.

Licitațiune minuendă.

Din partea comunei bisericesti gr. cat. din Iași (com. Făgăraș) să dă în întreprindere reînovarea școalei confesională gr. cat. pe calea licitațiunii publice, în ziua de **15 Mai st. n.**

a c. la 3 oare p. m. cu prețul strigării de 5321 cor. 95 fil.

Ceice voiesca reflecta au să depună vadiu de 10% din prețul de strigare în bani gata sau hârtii de valoare.

Planul și preliminarul de spese

aprobate de Ven. Conzistor Archidiecezan din Blaj să pot vedea la oficiul parochial din comună.

Iași, în 20 Aprilie n. 1910.

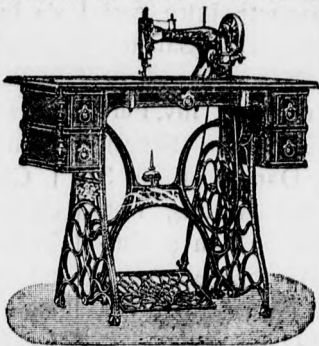
În numele curatoratului

Mihai Ivan
curator.

Bács Károly

Făgăraș, ulița Zeik nr. 3.

Recomandă cel mai avantajos izvor de cumpărare, care să poate face numai la **PRIMUL DEPOU FĂGĂRAȘAN** de

Mașini de cusut și Biciclete,

cu bani gata și în rate, cu garanță de 5 ani. (la mașini de cusut); primește reparaturi, asemenea să afle toate părțile constructive, în mare alegere, la

primul DEPOU din Făgăraș de **MAȘINI de CUSUT și BICICLE.**

Carol Bács

ulița Zeik nr. 3,
(lângă gimnaziul nou de stat.)

6 CARTE POSTALĂ e destul

ca să căpătăm o interesantă
carte gratis și de tot francată.

Cartea aceasta tratează o conferință de știință, care să poate ușor înțelege și e scrisă în limbă populară despre modul și aplicarea curentului electric la bolnavii cari sufer și este cel mai potrivit pentru vindecare contra **slăbiciunilor generale nervoase, boalele reumatice secrete de stomac, nevralgiile, dureri de cap și de spate, amețeli, vâjăeli în urechi, precum și totfelul de simptome de neurastenie și isterie, podagră, sgârciuri, și alte multe boale feminine.**

Cartea aceasta e a să conzidera la tot cazul ca un prețios dar. În Ungaria încă nici odată nu s'a împărțit gratis astfel de carte prețioasă, dar voim să aducem aceasta jertfă omenimei ce suferă și să'i atragem deosebita atenție asupra acestui binefăcător mod de vindecare al curentului electric. Pentru aceea dar toți aceia, cari să adresează către noi primesc aceasta prețioasă carte

gratis și francată

Scrisoare pentru cartea gratuită.

Az „Electro-Vitalizer“
orv. rendelő-intézet

Budapest Semmelweis u. 4. félémelet. 51

Vă rog să mi trimiteți gratis și portul franco în covertă închisă opul:

„Modul de vindecare modern electric“
(Modern Villamos Gyógymód)

Pentru muieri carte separată.

Nume:

Adresa:

în covertă, fără nici un obligământ de plată, celor interesați, cari o cer în persoană, sau prin scrisoare, provocându-să la acest anunț, prin

„ELECTRO-VITALIZER“
orv. rendelő-intézet
Budapest

Semmelweis u. 4. félem. 51.
Rendelő órák: hétköznapokon 10—1-ig és 3—6-ig,
vasár- és ünnepnapokon 11—1-ig.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (apocape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat din nou un **Atelier de văpsit, de curățit, de spălat și călcat** (glanțuit) cu tot felul de mașini și cu o

Instalațiune chemică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, stofe, mătăsarii, stofe de pănură, pânzării, țesături, cătrinte, torturi, arniciuri și tot felul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite tipare pe pânză cu olei.

Serviciu prompt. **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunii cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

Făgăraș ulița Apor, nr. 18. (lângă Magistrat).

ANUNCIURI, INSERTIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Vár-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orașănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni **tot felul de tipărituri oficioase** pentru agendele bisericesti și scolare; **cărți de școală și de literatură populară, revizite** de scris, etc

Comandele din afară se efeptuesc repede.

Sprijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă

CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.